

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DSW-WPN.055.8.2026.AJ
Warszawa, 16 czerwca 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 17368

Szanowny Panie Marszałku,

składałam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posła na Sejm RP Pana Marcina Józefaciuka w sprawie *autonomii szkół wyższych, przejrzystości finansowania nauki oraz konieczności zachowania apolitycznego charakteru szkolnictwa wyższego*.

Szanowny Panie Pośle,

w odpowiedzi na pytania dotyczące autonomii szkół wyższych, przejrzystości finansowania nauki oraz konieczności zachowania apolitycznego charakteru szkolnictwa wyższego, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

1. Jakie działania podjęło Ministerstwo w celu realnego wzmocnienia autonomii uczelni wyższych od 13 grudnia 2023 r. do dnia udzielenia odpowiedzi na niniejszą interpelację?

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 70 ust. 5 gwarantuje autonomię szkół wyższych na zasadach określonych w ustawie. Z kolei w myśl art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.), dalej: „ustawa PSWN”, uczelnie są autonomiczne we wszystkich obszarach swojego działania na zasadach określonych w ustawie, a organy władzy publicznej mogą podejmować rozstrzygnięcia dotyczące uczelni tylko w przypadkach przewidzianych w ustawach. Należy mieć także na względzie, że szkoły wyższe, do których stosuje się ww. ustawę, działają jako samodzielne i niezależne jednostki organizacyjne (osoby prawne), a z punktu widzenia zasad ich organizacji i funkcjonowania mają charakter samorządny i korporacyjny. Z uwagi na prawnie zagwarantowaną autonomię uczelni, ich organy nie są ani organizacyjne, ani też służbowo podporządkowane żadnemu organowi administracji publicznej. Wyrazem autonomii uczelni jest przywilej podejmowania decyzji w wielu sprawach związanych z jej funkcjonowaniem, w tym w sferze m.in. zarządzania uczelnią, zatrudniania pracowników, określania strategii i kierunków jej rozwoju, prowadzenia działalności naukowej oraz wolności badań naukowych, realizacji procesu kształcenia, gospodarowania środkami finansowymi i powierzonym mieniem, decydowania o swoim wewnętrznym ustroju, ustanawiania aktów wewnętrznych, nawiązywania współpracy z różnymi podmiotami. Ustawa PSWN przewiduje także podział kompetencji na poszczególne organy uczelni, tj. rektora, senat i radę uczelni oraz zakłada ich efektywne współdziałanie na rzecz jej rozwoju. Należy także podkreślić, iż podstawowym dokumentem regulującym funkcjonowanie uczelni jest statut, przyjmowany w sposób określony w ustawie PSWN – co wzmocnia autonomię, dając szkołom wyższym swobodę w określaniu w nim wielu

aspektów dotyczących ich funkcjonowania i tym samym mogą one elastycznie reagować i kształtować swoją misję, strukturę i działalność, zgodnie z własnymi potrzebami.

W świetle powyższego, należy wskazać, że obecne regulacje zawarte w ustawie PSWN zawierają rozwiązania zgodne z zasadą autonomii szkół wyższych, gwarantujące uczelniom możliwość samodzielnego decydowania o rozwiązaniach przyjmowanych w różnych sferach działania. Ewentualne zmiany regulacji ustawowych w tym zakresie mogą być podejmowane przez MNiSW w konsultacji ze środowiskiem akademickim i naukowym, jednakże nie wpływały we wskazanym okresie takie postulaty.

2. Czy Ministerstwo prowadziło analizy dotyczące wpływu decyzji administracyjnych i finansowych na niezależność uczelni oraz swobodę prowadzenia badań naukowych? Jeśli tak, proszę o ich przekazanie.

Sposób dystrybucji głównego strumienia finansowania uczelni nadzorowanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, tj. subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego, opiera się na zobiektywizowanym podziale algorytmicznym subwencji określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2019 r. w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 305, z późn. zm.). W podziale tym uwzględniane są parametry ilościowe i jakościowe identyczne dla całej grupy uczelni – odpowiednio akademickich i zawodowych. Analogicznie, w przypadku zwiększeń wysokości subwencji przyznawanych w trybie art. 368 ust 9 ustawy PSWN, brane są pod uwagę parametry o charakterze mierzalnym, które pozwalają na obiektywny podział środków pomiędzy wszystkie uprawnione podmioty spełniające przyjęte kryteria.

Podobnie, w przypadku innych strumieni finansowania pozostających w dyspozycji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego tryb i sposób przyznawania środków jest określany w aktach prawnych rangi ustawowej, rozporządzeniach lub – w przypadku trybu konkursowego – na poziomie dokumentacji konkursowej. Ponadto zdecydowana większość środków o charakterze grantowym przyznawana jest poprzez wyspecjalizowane agencje wykonawcze w procedurze oceny eksperckiej. Tym samym ryzyko wpływu decyzji o charakterze politycznym na niezależność uczelni i swobodę prowadzenia badań naukowych jest minimalizowana.

W Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie prowadzono analiz dotyczących wpływu decyzji administracyjnych na niezależność uczelni oraz swobodę prowadzenia badań naukowych. Decyzje administracyjne, których stroną są uczelnie, są wydawane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawie i w granicach przepisów prawa.

3. Jak zmienił się poziom finansowania nauki i szkolnictwa wyższego w latach 2023–2026:

- a) nominalnie,
- b) po uwzględnieniu inflacji,
- c) w przeliczeniu na studenta,
- d) w przeliczeniu na pracownika naukowego?

Zaplanowane w roku 2026 w budżetach wszystkich ministrów nakłady na szkolnictwo wyższe i naukę wraz z wydatkami przeznaczonymi na działalność badawczo-rozwojową wynoszą 44 mld 658 mln zł.

W relacji do kwoty ujętej w znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2023 w kwocie 37 mld 336 mln zł, wydatki te wzrastają o 7 mld 322 mln zł, tj. nominalnie o 19,6% (realnie, tj. przy uwzględnieniu skumulowanej inflacji o 8,7%).

Powyższe środki przeznaczone na szkolnictwo wyższe i naukę rozlokowane są w resortach, których Ministrowie pełnią nadzór nad szkołami wyższymi, głównie w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego (cz. 28) w wysokości 35 mld 774 mln zł.

W porównaniu do roku 2023 (25 mld 818 mln zł) wydatki te wzrastają aż o 9 mld 956 mln zł. Oznacza to wzrost w ciągu trzech lat o kwotę aż 9 mld 956 mln zł, czyli o 38,6% (realnie, tj. przy uwzględnieniu skumulowanej inflacji o 26%).

Mając na uwadze fakt, że w systemie szkolnictwa wyższego i nauki na dzień 31 grudnia 2022 r. kształciło się 1,2 mln studentów, nakłady w przeliczeniu na studenta na rok 2023 wyniosły więc ok. 31,1 tys. zł. Z kolei w przeliczeniu na liczbę etatów nauczycieli akademickich (94,6 tys.) – 394,7 tys. zł. Analogicznie dane te dla roku 2026 wynoszą odpowiednio: 34,4 tys. zł (w przeliczeniu na studenta) i 461,3 tys., zł (w przeliczeniu na etaty nauczycieli akademickich).

4. Jakie działania podjęto w celu zwiększenia transparentności wydatkowania środków publicznych przeznaczonych na naukę i szkolnictwo wyższe?

Transparentność wydatkowania środków publicznych przeznaczonych na naukę i szkolnictwo wyższe jest wzmacniana poprzez zastosowanie szeregu rozwiązań legislacyjnych oraz informacyjnych. Podstawę prawną działań stanowią przepisy:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* (Dz.U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.), która określa zasady jawności, przejrzystości, celowości oraz dyscypliny wydatkowania środków budżetowych;
- ustawy PSWN, wraz z szeregiem aktów wykonawczych, które definiują reguły, zasady/mechanizmy przyznawania środków dla podmiotów szkolnictwa wyższego i nauki oraz nakładają na nie obowiązki sprawozdawcze w zakresie dysponowania środkami publicznymi.

W szczególności zwiększenie transparentności osiągnięto poprzez zastosowanie następujących mechanizmów:

- 1) Rozbudowany system jawności finansów publicznych – obejmuje on publikację informacji o planowanych i zrealizowanych wydatkach, w tym wysokości subwencji i dotacji oraz sprawozdań z wykonania budżetu. Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 122 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, dysponent części budżetowej, w której zaplanowane zostały dotacje, podaje do publicznej wiadomości, w drodze obwieszczenia, wykaz jednostek wraz z kwotami dotacji przyznanych poszczególnym jednostkom, co zapewnia publiczny dostęp do tej informacji.
- 2) Obowiązki sprawozdawcze uczelni – podmioty te sporządzają i przekazują szczegółowe sprawozdania finansowe i rzeczowe, które podlegają analizie przez właściwe organy nadzorcze.
- 3) System kontroli i audytu – wydatkowanie środków objęte jest kontrolą zarządczą, audytem wewnętrznym oraz kontrolami zewnętrznymi, w tym przez Najwyższą Izbę Kontroli (NIK).
- 4) Transparentne zasady finansowania uczelni – podział subwencji odbywa się według publicznie dostępnego algorytmu, opartego na określonych kryteriach. Podstawę stanowi art. 368 ustawy PSWN, regulujący zasady finansowania ze środków budżetu państwa.
- 5) Zapewnienie transparentności finansowania badań naukowych – środki przyznawane przez agencje wykonawcze (NCN, NCBR) w drodze otwartych konkursów, z publikacją wyników i list rankingowych.
- 6) Rozwój systemu POL-on – Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce umożliwia gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie danych dotyczących finansowania oraz działalności podmiotów systemu.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego funkcjonuje spójny system zapewniający jawność, porównywalność i kontrolowalność wydatkowania środków publicznych w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego.

5. Czy Ministerstwo planuje stworzenie publicznie dostępnego systemu umożliwiającego obywatelom, naukowcom i środowisku akademickiemu monitorowanie wydatkowania środków publicznych przez uczelnie oraz jednostki naukowe? Jeśli tak – na jakim etapie są prace?

Aktualnie nie toczą się prace zmierzające do stworzenia systemu monitorowania wydatkowania środków publicznych przez uczelnie lub jednostki naukowe. Należy podkreślić, że podmioty te są podmiotami autonomicznymi na zasadach określonych w ustawach, prowadzą indywidualne księgi rachunkowe i ponoszą indywidualną odpowiedzialność instytucjonalną. Na zasadach określonych w odrębnych przepisach publikują w Biuletynie Informacji Publicznej na swoich stronach podmiotowych dane finansowe i przekazują wymagane przepisami zestawy danych do jednostek będących odbiorcami tych danych (minister nadzorujący, Główny Urząd Statystyczny, Najwyższa Izba Kontroli, Krajowa Administracja Skarbowa). W celu zapewnienia rzetelności i kontroli prowadzenia ksiąg rachunkowych, ustawodawca zobowiązał również uczelnie publiczne do badania sprawozdań finansowych przez biegłego rewidenta.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że wszystkie uczelnie publiczne oraz instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk są zobowiązane m.in. do publikowania w Monitorze Sądowym i Gospodarczym swoich sprawozdań finansowych, co umożliwia publiczny dostęp do informacji o sytuacji finansowej tych podmiotów.

6. Ile kontroli dotyczących prawidłowości wydatkowania środków publicznych przeprowadzono na uczelniach publicznych oraz niepublicznych od początku obecnej kadencji rządu?

Od dnia 13 grudnia 2023 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeprowadził 8 kontroli dotyczących prawidłowości wydatkowania środków publicznych przez uczelnie publiczne oraz niepubliczne.

7. Jakie nieprawidłowości najczęściej wykazywały przeprowadzone kontrole?

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami było m.in. niezgodne z przeznaczeniem wykorzystanie środków dotacji, a także naruszanie przez uczelnie wymogów ustawowych. Dokumenty zawierające szczegółowe informacje, w tym wyniki przeprowadzonych kontroli wraz ze wskazaniem ustalonych w toku kontroli nieprawidłowości zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/nauka/kontrolaresortowa-w-jednostkach-podleglych-i-nadzorowanych-oraz-innych-podmiotach>

8. Czy Ministerstwo posiada analizy dotyczące wpływu bieżącej sytuacji finansowej uczelni na:

- a) jakość kształcenia,
- b) poziom badań naukowych,
- c) zatrudnienie pracowników naukowych,
- d) umiędzynarodowienie polskiej nauki?

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie posiada analiz dotyczących wpływu bieżącej sytuacji finansowej uczelni na jakość kształcenia oraz poziom badań naukowych. W celu oceny jakości kształcenia i poziomu prowadzenia badań naukowych powołane zostały niezależne instytucje tj. Polska Komisja Akredytacyjna oraz Komisja Ewaluacji Nauki. Zadaniem tych instytucji jest rzetelna ocena działalności uczelni (zarówno publicznych, jak i niepublicznych) w zakresie prawidłowości prowadzenia kształcenia lub działalności

naukowej w ramach wystandardyzowanych procedur oceny. Należy podkreślić, że wśród ocen programowych przeprowadzonych przez PKA zdecydowanie dominują oceny pozytywne, natomiast w odniesieniu do poziomu badań naukowych należy zwrócić uwagę, że w ostatniej ewaluacji jakości działalności naukowej kategorii A+, A lub B+, tj. uprawniające do nadawania stopni naukowych oraz kształcenia doktorantów, uzyskało łącznie 1063 spośród 1133 z ewaluowanych dyscyplin (93,8%). Kategorię C uzyskało jedynie 2% dyscyplin podlegających ewaluacji. W ewaluacji jakości działalności naukowej ocenia się efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych (projekty, komercjalizacje, usługi badawcze), a nie nakłady na tę działalność. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie posiada również analiz, czy i jak sytuacja finansowa podmiotu przekłada się na wynik oceny jakości działalności naukowej.

Analiza finansowania uczelni prowadzona jest poprzez coroczne badania Ośrodka Przetwarzania Informacji – Państwowego Instytutu Badawczego „Nauka w Polsce”, które dotyczą finansowania projektowego, tj. wybranych programów i przedsięwzięć ustanowionych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz konkursów i programów trzech instytucji działających na rzecz systemu szkolnictwa wyższego i nauki: Narodowego Centrum Nauki, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.

W kontekście zatrudnienia pracowników naukowych należy podkreślić, że analizy globalnego poziomu zatrudnienia w instytucjach podległych i nadzorowanych nie wskazują na występowanie zjawiska redukcji etatów naukowych.

W odniesieniu natomiast do kwestii umiędzynarodowienia polskiej nauki należy zwrócić uwagę, że ostatnie lata charakteryzują się szokowymi oddziaływaniami nie tylko na polską, ale i światową gospodarkę, w tym także sektor nauki. Okres pandemii i związany z tym lockdown nie sprzyjał rozwojowi umiędzynarodowienia. Z kolei wybuch wojny w Ukrainie spowodował znaczny napływ uchodźców, w tym uczniów, studentów i pracowników naukowych. Tym samym ocena rzeczywistego wpływu bieżącej sytuacji finansowej uczelni na umiędzynarodowienie, bez analizy czynników zewnętrznych wydaje się być nie tylko pozbawiona wartości informacyjnej, ale nawet niemierzalna.

- 9. Czy Ministerstwo prowadziło konsultacje ze środowiskiem akademickim dotyczące zagrożeń dla apolityczności uczelni wyższych? Jeśli tak, proszę o przekazanie:**
- a) listy podmiotów uczestniczących,
 - b) zgłoszonych uwag,
 - c) wniosków końcowych.

W latach 2023-2026 Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie prowadziło konsultacji ze środowiskiem akademickim o takiej tematyce.

- 10. Czy do Ministerstwa wpływały skargi lub sygnały dotyczące możliwego wywierania presji politycznej na uczelnie, rektorów, pracowników naukowych lub studentów? Jeśli tak:**
- a) ile takich zgłoszeń wpłynęło,
 - b) czego dotyczyły,
 - c) jakie działania podjęto?

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie odnotowało skarg ani sygnałów dotyczących „wywierania presji politycznej na uczelnie, rektorów, pracowników naukowych lub studentów”. W tym miejscu należy jednak zaznaczyć, że wszelkie sygnały wpływające do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczące funkcjonowania uczelni są na bieżąco analizowane i są podejmowane ewentualne działania nadzorcze wynikające z ustawy PSWN. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż zakres, rodzaj i tryb sprawowanego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nadzoru nad uczelniami jest ściśle określony, a Minister przy podejmowaniu działań nadzorczych jest związany ramami prawnymi

wynikającymi z przepisów ustawowych. Zgodnie z art. 426 ust. 1 pkt 1 i art. 427 ust. 1 ustawy PSWN, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego sprawuje nadzór oraz może dokonywać kontroli działalności uczelni w zakresie zgodności działania z przepisami prawa oraz prawidłowości wydatkowania środków publicznych. Nadzór ten ma charakter legalnościowy i nie dotyczy merytorycznego ingerowania w indywidualne decyzje i rozstrzygnięcia uczelni, podejmowane w ramach posiadanej autonomii na podstawie obowiązujących przepisów. Ponadto uprawnienie Ministra do podejmowania działań nadzorczych należy do jego wyłącznej kompetencji, a takie czynności zawsze podejmowane są z urzędu, nawet w przypadku sygnałów kierowanych do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego przez różne podmioty. Pisma żądające określonych działań Ministra są traktowane jako sygnał w sprawie, gdyż do jego kompetencji należy samodzielna ocena w zakresie skorzystania z uprawnień wynikających z ustawy PSWN, której dokonuje po szczegółowym zbadaniu sprawy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 1998 r., sygn. akt III ZP 46/97; Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie z dnia 10 października 2018 r., sygn. akt II SA/Wa 225/18).

11. Czy Ministerstwo planuje zmiany legislacyjne mające na celu dalsze zabezpieczenie autonomii uczelni oraz zwiększenie przejrzystości finansowania nauki? Jeśli tak, proszę o przedstawienie założeń i harmonogramu prac.

Aktualnie trwają prace resortu szkolnictwa wyższego i nauki nad projektem nowelizacji ustawy PSWN. W toku tych prac są rozważane kwestie dotyczące możliwych zmian obowiązujących regulacji, z uwzględnieniem podstawowych zasad systemu szkolnictwa wyższego i nauki takich jak wolność nauczania, twórczości artystycznej, badań naukowych i ogłaszania ich wyników oraz autonomia uczelni. Po wypracowaniu ostatecznych rozwiązań projekt ustawy o zmianie ustawy PSWN zostanie poddany procedurze legislacyjnej wynikającej z obowiązujących przepisów i będzie przedmiotem uzgodnień i konsultacji środowiskowych, co pozwoli na wypracowanie optymalnych rozwiązań.

Jednocześnie nawiązując do rozwiązań przedstawionych w odpowiedzi na pytanie nr 4, zapewniających transparentność wydatkowania środków publicznych w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego, należy podkreślić, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego prowadzi stały monitoring funkcjonowania obowiązujących przepisów, obejmujący ich wpływ na przejrzystość finansowania uczelni.

12. Jakie działania podjęto w celu ograniczenia nadmiernej biurokracji obciążającej uczelnie oraz pracowników naukowych?

W ramach działań ukierunkowanych na ograniczenie nadmiernych obciążeń administracyjnych w systemie szkolnictwa wyższego i nauki są podejmowane konsekwentne działania związane z cyfryzacją procesów zarządczych, sprawozdawczych i ewaluacyjnych. Kluczową rolę w tym zakresie pełni Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, stanowiący centralne narzędzie gromadzenia oraz przetwarzania danych dotyczących uczelni, instytutów naukowych, studentów, doktorantów oraz działalności naukowej.

Wdrożone rozwiązania służą przede wszystkim ograniczeniu obowiązków sprawozdawczych po stronie uczelni i pracowników naukowych poprzez centralizację danych oraz eliminację konieczności wielokrotnego przekazywania tych samych informacji do różnych instytucji i systemów. Zastosowanie zasady jednokrotnego raportowania danych umożliwia ich ponowne wykorzystanie na potrzeby procesów związanych m.in. z ewaluacją jakości działalności naukowej czy podziałem środków finansowych.

Istotnym elementem zmian było wprowadzenie rozwiązań deregulacyjnych dotyczących zakresu obowiązków raportowych. Od 2025 r. obowiązek raportowania inwestycji w Systemie POL-on został ograniczony wyłącznie do przedsięwzięć o wartości przekraczającej 100 tys. zł. Wcześniej obejmował on wszystkie inwestycje, niezależnie

od ich skali. Zmiana ta pozwoliła wyeliminować konieczność ewidencjonowania drobnych wydatków, które generowały nieproporcjonalnie wysokie obciążenia administracyjne.

Równolegle doprecyzowano zakres gromadzonych danych oraz sposób ich przetwarzania w Systemie POL-on poprzez rozporządzenie Ministra Nauki z 12 września 2024 r. oraz jego nowelizację w 2025 r. Umożliwiło to ujednolicenie zasad raportowania i usprawnienie automatycznego przepływu danych pomiędzy systemami uczelnianymi i Systemem POL-on, ograniczając konieczność ręcznego wprowadzania informacji oraz zmniejszając ryzyko powielania danych i występowania błędów.

Cyfryzacja objęła również szereg procesów administracyjnych związanych z działalnością naukową i dydaktyczną, w tym ewidencję osiągnięć naukowych, obsługę postępowań awansowych oraz raportowanie publikacji naukowych. Podejmowane działania obejmują także rozwój mechanizmów automatycznego pobierania danych z zewnętrznych baz i rejestrów, w szczególności informacji o publikacjach naukowych oraz identyfikacji autorów. Rozwiązania te mają na celu dalsze ograniczenie obowiązków ewidencyjnych po stronie pracowników naukowych.

Jednocześnie są prowadzone działania zmierzające do upraszczania procedur raportowych oraz standaryzacji zakresu gromadzonych danych. Ich celem jest zwiększenie przejrzystości procesów administracyjnych oraz ograniczenie nadmiernych obciążeń formalnych nakładanych na podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

Niezależnie od dotychczas wdrożonych rozwiązań dostrzegana jest potrzeba dalszego doskonalenia systemów cyfrowych, w tym automatyzacji wymiany danych pomiędzy rejestrami publicznymi oraz dalszego upraszczania obowiązków sprawozdawczych. Kierunek ten pozostaje istotnym elementem działań na rzecz zwiększania efektywności funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego i nauki oraz poprawy warunków prowadzenia działalności naukowej.

Jednym z najważniejszych kroków w zakresie cyfryzacji jest uruchomienie z końcem czerwca br. Repozytorium Dyplomów Elektronicznych (RDE) w Systemie POL-on, które umożliwi elektroniczne wydawanie, uwierzytelnianie i weryfikację dyplomów oraz ograniczy papierowy obieg dokumentów. Centralny mechanizm weryfikacji dokumentów oraz integracja z aplikacją mObywatel pozwolą dodatkowo zmniejszyć liczbę czynności administracyjnych realizowanych przez uczelnie. Projekt zakłada również integrację RDE z systemami uczelnianymi oraz pracę na ustrukturyzowanych danych, co ograniczy konieczność wielokrotnego wprowadzania tych samych informacji.

Poza Systemem POL-on, jednym z najważniejszych przedsięwzięć cyfrowych w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego jest projekt e-Granty – Platforma Finansowania Nauki, Badań i Rozwoju. To projekt, który ma uporządkować i unowocześnić sposób obsługi środków na badania naukowe, rozwój i innowacje. Dzisiaj system grantowy jest rozproszony. Wnioskodawcy, eksperci, beneficjenci i instytucje korzystają z wielu odrębnych narzędzi, które nie zawsze ze sobą współpracują. e-Granty mają to zmienić: celem projektu jest stworzenie jednej, nowoczesnej platformy, która połączy kluczowe procesy w jednym miejscu – od ogłoszenia naboru, przez złożenie wniosku, ocenę ekspercką, zawarcie umowy, rozliczenie, sprawozdawczość, aż po raportowanie i kontrolę. Projekt ma także duże znaczenie z punktu widzenia transparentności wydatkowania środków publicznych. Platforma będzie wspierać mechanizmy przeciwdziałania nadużyciom, w tym wykrywanie konfliktów interesów, walidację danych, integrację z systemem antyplagiatowym oraz narzędzia ograniczające ryzyko podwójnego finansowania czy nieprawidłowości w rozliczeniach. Z perspektywy państwa e-Granty oznaczają lepsze zarządzanie środkami publicznymi, większą przejrzystość procesów i ograniczenie kosztów utrzymywania wielu rozproszonych systemów. Z perspektywy naukowców i instytucji – prostszy, bardziej przewidywalny i w pełni cyfrowy proces ubiegania się o wsparcie. Zgodnie z harmonogramem pełne wdrożenie platformy planowane jest na wrzesień 2028 r.

Kolejnym, ważnym elementem cyfryzacji szkolnictwa wyższego jest wdrożenie systemu EZD RP na uczelniach publicznych nadzorowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ze środków budżetu państwa finansuje wsparcie szkoleniowe, merytoryczne i techniczne zapewniane przez NASK-PIB tak, aby uczelnie były dobrze przygotowane do prowadzenia spraw i obiegu dokumentów w sposób elektroniczny. Właśnie kończy się pierwszy etap projektu – pilotażowe wdrożenia EZD RP na wybranych uczelniach. Doświadczenia zebrane w tym procesie posłużą jako wzór dla wdrożenia na kolejnych uczelniach. Pilotaż pozwolił wypracować dobre praktyki, materiały wdrożeniowe oraz model wsparcia, który można wykorzystać szerzej. W trakcie wdrażania EZD RP uczelnia ma okazję zweryfikowania i modyfikacji swoich procesów obiegu dokumentów oraz ograniczenia kosztów związanych z papierowym obiegiem dokumentacji.

Ponadto w kontekście cyfryzacji systemu szkolnictwa wyższego i nauki warto przykładowo wskazać na takie rozwiązania jak wdrożenie mLegitymacji studenckiej jako podstawowej formy tego dokumentu dostępnej w aplikacji mObywatel, zmiany związane z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045, z późn. zm.) czy opracowanie przez Krajową Komisję Etyczną do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach nowych wzorów wniosków umożliwiających składanie i rozpatrywanie wniosków o udzielenie zgody na prowadzenie doświadczeń na zwierzętach w formie elektronicznej. Prowadzenie postępowań, których stroną są uczelnie, w formie elektronicznej oraz dostarczanie korespondencji poprzez system e-Doręczeń przyczynia się do ułatwienia i skrócenia czasu trwania procedur.

13. Czy Ministerstwo analizowało poziom zaufania środowiska akademickiego do obecnego systemu finansowania nauki i szkolnictwa wyższego? Jeśli tak, proszę o przedstawienie wyników tych analiz.

W latach 2023-2026 Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie prowadziło analizy poziomu zaufania środowiska akademickiego do obecnego systemu finansowania nauki i szkolnictwa wyższego.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Maria Mrówczyńska
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.